

VÁCLAV HAVEL: DÁLKOVÝ VÝSLECH

The Plastic People of the Universe Ukázka

Pro mne osobně to všechno začlo někdy v lednu nebo únoru roku 1976. Byl jsem na Hrádečku sám, všude spousta sněhu, venku noční vánice, já cosi psal, a najednou někdo buší na dveře. Jdu otevřít a za dveřmi stojí jeden přítel, celý zmrzlý a zasněžený. Strávili jsme spolu noc debatou při koňaku, který přivezl. Tento přítel mi jen tak mezi řečí navrhl, abych se někdy setkal s Ivanem Jirousem, a nabídl se, že to zprostředkuje. Já se s Jirousem znal, asi dvakrát jsme se už setkali. V poslední době ke mně tu a tam dolehly různé trochu divoké, a jak se později ukázalo, velmi zkreslené zprávy o společenství, které zformoval a nazval undergroundem, a o Plasticích, nekonformní rockové kapele, kolem níž bylo toto společenství soustředěno a jejímž byl Jirous uměleckým vedoucím.

Asi po měsíci, když jsem byl v Praze, jsem se s Magorem (to je Jirousův pseudonym) skutečně sešel. Měl vlasy až na ramena, jiní vlasáči k němu přicházeli a zase odcházeli, a on mluvil a mluvil a vysvětloval mi, jak to všechno je a pouštěl mi ze starého chroptícího magnetofonu skladby Plastiků, DG 307 a dalších undergroundových kapel. Ač nejsem žádný odborník na rockovou hudbu, pocítil jsem ihned, že z těch nahrávek cosi pozoruhodného vyzařuje, že to je hluboce autentický výraz životního pocitu lidí drcených bídou tohoto světa, zneklidňující svou hudební magií a jakousi vnitřní varovností. Jirousovy výklady rychle rozptýlily nedůvěru, vyplývající z předchozích útržkovitých informací. Cítil jsem najednou, že pravda je na straně těchto lidí, ať si říkají, kolik chtějí sprostých slov a ať mají vlasy třeba až na zem. Kdesi v útrobách tohoto společenství, postoje a tvorby jsem tušil zvláštní čistotu, stud a zranitelnost; v jejich hudbě byla zkušenost metafyzického hoře i touha po spáse. Zdálo se mi, že tenhle Jirousův underground je pokusem dát naději těm nejvyžděnějším. Byli jsme pak s Jirousem v hospodě a táhli to skoro do rána. Pozval mne na koncert, který měl být asi za čtrnáct dní někde za Prahou.

Ten koncert se už nekonal: mezitím Jirouse zavřeli s celou kapelou, celkem asi devatenáct lidí. Bylo mi jasné, že je třeba něco dělat. Věděl jsem, že nebude asi lehké získat pro ty chlapce širší zastání. Přitom jsem cítil, že je třeba něco dělat nejen z principu, totiž proto, že vždycky se má něco dělat, když jsou lidé nespravedlivě zavíráni. Byl to útok totalitního systému na sám život, na samu lidskou svobodu a integritu. Objektem nebyli lidé s nějakou politickou minulostí, nebyli to dokonce vůbec lidé s nějakým vyhraněným politickým názorem, byli to mladí lidé, kteří chtěli žít po svém, hrát hudbu, jakou mají rádi, zpívat si, co chtějí, žít v souladu sami se sebou. Moc tu bezděky prozrazovala svůj úmysl totálně zestejnit život, vyoperovat z něho všechno jen trochu odlišné, svérázné, přechýlující, nezávislé či nezařaditelné.

Proces to byl slavný. Mohlo se ještě postávat v soudních chodbách a na schodištích, ještě bylo možné vidět v poutech vedené obžalované a volat na ně... Publikum, shromážděné v prostorách soudu, bylo předobrazem Charty 77; atmosféra rovnosti, solidarity, družnosti, pospolitosti a obětavé ochoty vzájemně si pomáhat, vyvolávané vědomím společné věci a společného ohrožení.

Celý text je k dispozici v elektronickém archivu Knihovny Václava Havla. Do vstupu je nutná registrace, je zdarma a potvrzena automaticky ihned po vyplnění údajů. Vstup do elektronického archivu [zde](#).